

Ο ρόλος των Ψυχολόγων στον Δημόσιο Τομέα: Αναγκαιότητα Άμεσης Θεσμικής Αναγνώρισης

Απευθυνόμαστε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στην κοινή γνώμη για να αναδείξουμε μία σταθερή δυσφορία που βιώνουν οι ψυχολόγοι του δημόσιου τομέα: ο ρόλος μας δεν είναι επαρκώς ξεκάθαρος, με αποτέλεσμα να λειτουργούμε υπό συνθήκες ασάφειας, ενώ θα έπρεπε να έχουμε σαφή θεσμική κατοχύρωση και αναγνώριση.

Τι γίνεται σήμερα

- **Έλλειψη “Υπηρεσίας Ψυχολόγου” στο Δημόσιο:** Δεν υπάρχει ενιαία υπηρεσιακή δομή ψυχολόγων σε νοσοκομεία, ΠΕ.Δ.Υ.Ψ.Υ. ή άλλες δημόσιες δομές υγείας, που να καθορίζει με σαφήνεια καθήκοντα, ιεραρχία, αρμοδιότητες και εκπαιδευτικές υποχρεώσεις.
- **Διαδικασίες Παραπομπής:** Καθώς συχνά δεν αναγνωρίζεται στην πράξη η αυτοτέλεια του επιστημονικού και επαγγελματικού τους πεδίου, οι ψυχολόγοι καλούνται να χορηγήσουν ψυχομετρικά εργαλεία, να πραγματοποιήσουν αξιολογήσεις ή να ακολουθήσουν ψυχιατρικές οδηγίες λειτουργώντας υπό καθοδήγηση από μη αρμόδιους στην ορθή εφαρμογή της ψυχομετρίας, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται η επιστημονική εγκυρότητα και ανεξαρτησία στη δουλειά τους.
- **Αυτοματοποίηση και ακατάλληλη εφαρμογή δεοντολογίας:** Οι διαδικασίες υποδοχής, οι κανόνες για τη διάρκεια της ατομικής συνεδρίας και άλλα τυπικά στοιχεία φαίνονται να αντιμετωπίζονται ως “πακέτα” προς τυποποίηση, αγνοώντας ότι η ψυχική υγεία χρειάζεται ευελιξία, εξατομίκευση και ανθρώπινο προσανατολισμό.
- **Αναγνώριση της ψυχολογικής παρέμβασης:** Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αλλά και σε περιστάσεις έκτακτων αναγκών (π.χ. φυσικές καταστροφές), οι ψυχολόγοι στάθηκαν στην πρώτη γραμμή, παρέχοντας τηλεφωνικές γραμμές συμβουλευτικής, ψυχολογική υποστήριξη, διαχείριση κρίσεων κ.ά. Αυτό δείχνει πόσο κρίσιμος είναι ο ρόλος του Ψυχολόγου – αλλά δεν συνοδεύεται πάντα από αντίστοιχες υποδομές, εξουσιοδοτήσεις ή σαφή νομοθεσία.
- **Ψυχολόγοι & Ψυχοθεραπεία:** Νέες εγκύκλιοι φαίνεται να δίνουν τη δυνατότητα σε άλλες ειδικότητες να παρέχουν ψυχοθεραπεία σε θεραπευόμενους, χωρίς να αποσαφηνίζεται, αν απαιτείται συγκεκριμένη εκπαίδευση ή εξειδίκευση σε κάποια ψυχοθεραπευτική μέθοδο. Αυτό δημιουργεί σοβαρά ερωτήματα, καθώς η ψυχοθεραπεία αποτελεί τον κατεξοχήν επιστημονικό και επαγγελματικό ρόλο του ψυχολόγου, ο οποίος είναι εκπαιδευμένος γι’ αυτήν την παρέμβαση. Η σύγχυση αυτή κάνει δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ επαγγελματικών ρόλων και θέτει σε κίνδυνο την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

- **Αντιποίηση Επαγγέλματος:** Στο ζήτημα της αντιποίησης του επαγγέλματος του ψυχολόγου, υπενθυμίζουμε ότι με τον πρόσφατο νόμο που ψηφίστηκε (24/1/2025) εκσυγχρονίστηκε το προηγούμενο πλαίσιο (άρθρο 12, Ν. 991/79) και καθορίστηκαν με σαφήνεια οι κυρώσεις για όσους ασκούν παράνομα το επάγγελμα. Πρόκειται για μια θετική εξέλιξη, η οποία ωστόσο χρειάζεται να συνδεθεί με έναν πιο στέρεο μηχανισμό εποπτείας και εφαρμογής. Προς αυτή την κατεύθυνση, η δημιουργία του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου Ψυχολόγων, που ήδη επιχειρείται, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά, καθώς θα λειτουργεί ως θεσμικός εγγυητής της ορθής άσκησης του επαγγέλματος και της προστασίας των πολιτών. Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Νοσοκομειακών Ψυχολόγων έχει ήδη τοποθετηθεί θετικά στο εγχείρημα, τονίζοντας, όμως, με έμφαση ότι η συμμετοχή του στις διαβουλεύσεις είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι αποτελεί τον μοναδικό εκπρόσωπο ψυχολόγων του δημόσιου τομέα.

Νομοθετικές βάσεις που υπάρχουν

- Ο **Ν. 2519/1997**, άρθρο 43, προβλέπει την ένταξη των ψυχολόγων στο ΕΣΥ, κάτι το οποίο ουσιαστικά δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως όπως απαιτείται.
- Ο Κώδικας Δεοντολογίας των ψυχολόγων επισημαίνει ότι ένας ψυχολόγος έχει ευθύνη όχι μόνο στην αξιολόγηση και παρέμβαση αλλά και στη δημιουργία, διατήρηση και εφαρμογή επιστημονικών προτύπων και πρωτοκόλλων.

Ποιες αλλαγές απαιτούμε

Ως Πανελλήνιος Σύλλογος Νοσοκομειακών Ψυχολόγων ζητάμε:

1. Τη **συγκρότηση αυτόνομης Υπηρεσίας Ψυχολόγων** σε κάθε ΠΕ.Δ.Υ.Ψ.Υ. και σε όλα τα νοσοκομεία και δομές ψυχικής υγείας, με οργανωτική δομή, διευθυντή ψυχολόγο, ειδικότητες, ιεραρχία και ξεκάθαρη εκπαίδευση/εποπτεία.
2. Νομοθετική αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων: π.χ. τι επιτρέπεται να κάνει ο ψυχολόγος, πού αρχίζει και πού τελειώνει ο δικαστικός / ψυχιατρικός ρόλος, υπό ποιες προϋποθέσεις ανατίθεται πραγματογνωμοσύνη, έκθεση, ψυχομετρικά τεστ. Να σημειωθεί εδώ ότι ο Πανελλήνιος Σύλλογος Νοσοκομειακών Ψυχολόγων και Ψυχολόγων Δημόσιων Δομών Υγείας, ως ο μόνος εκπρόσωπος των Ψυχολόγων του Δημόσιου Τομέα, έχει αναλάβει την πρωτοβουλία και είναι στη διαδικασία συγκρότησης αναλυτικού Καθηκοντολογίου με στόχο την προάσπιση των συναδέλφων, οι οποίοι λειτουργούν συχνά χωρίς σαφή και ξεκάθαρο ρόλο και μεγάλη διαφοροποίηση στον τρόπο λειτουργίας τους ανάλογα με τη δομή στην οποία απασχολούνται.
3. Κατάρτιση πρωτοκόλλων που θα βασιστούν στην εξατομικευμένη φύση της ψυχικής υγείας – π.χ. διάρκεια συνεδρίας, υποδοχές, ενημέρωση του χρήστη, επιλογή θεραπευτικής προσέγγισης, διατηρώντας την ευελιξία που οφείλει να υπάρχει στην ψυχική υγεία και στους λήπτες υπηρεσιών της.
4. Διαφάνεια και σταθερότητα στα θέματα αποζημίωσης και συνεργασιών με ασφαλιστικούς φορείς (π.χ. ΕΟΠΥΥ), ώστε να αποφεύγονται αυθαίρετες ή παρορμητικές ρυθμίσεις που

αφήνουν ψυχολόγους και χρήστες σε αβεβαιότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι επίσημο έγγραφο στο οποίο αντί να αναφέρεται το ποσό αποζημίωσης για *προβολικές δοκιμασίες* (δηλαδή ψυχομετρικά εργαλεία), γίνεται λόγος για «προβληματικές διαδικασίες», ενώ αλλού γίνεται αναφορά σε αποζημίωση για «εκμαθησιακές ανωμαλίες» αντί για *μαθησιακές δυσκολίες*. Τέτοια λάθη δείχνουν την προχειρότητα στη διαχείριση κρίσιμων ζητημάτων που αφορούν στην ψυχική υγεία και οδηγούν σε σύγχυση και ανασφάλεια τόσο στους επαγγελματίες όσο και στους πολίτες.

5. Ενεργοποίηση του νόμου για ένταξη των ψυχολόγων στο ΕΣΥ – όπως προέβλεπε ο Ν.-2519/97 – με πράξεις που να ρυθμίζουν την κατάλληλη στελέχωση, θέσεις εργασίας, εκπαιδευτικά προγράμματα και διακριτή υπηρεσιακή θέση.

Γιατί η αλλαγή είναι ουσιαστική

Ο ψυχολόγος δεν είναι “πολυτέλεια”, αλλά κρίσιμος πυλώνας για την ψυχική υγεία, για την κοινότητα, για την πρόληψη, για την επαναφορά της αξιοπρέπειας, όταν η ζωή κλονίζεται. Όταν ζούμε στιγμές κρίσης – όπως έγινε με την πανδημία – φανερώθηκε η αναγκαιότητα της συμβολής των ψυχολόγων χωρίς όμως να συνοδεύεται από αντίστοιχες θεσμικές αλλαγές.

Όταν ο ρόλος του ψυχολόγου είναι αόριστος και μη καθορισμένος, κινδυνεύει η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η αξιοπρέπεια των χρηστών και η ευθύνη απέναντι στην κοινωνία. Διατυπώνουμε ρητά τη δυσαρέσκειά μας, διεκδικώντας παράλληλα τις απαιτούμενες θεσμικές αλλαγές.

Με εκτίμηση,

Για το ΔΣ

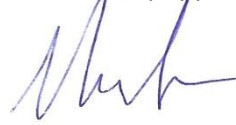
Ο Πρόεδρος του ΔΣ

Ευάγγελος Πουλής

Η Γενική Γραμματέας

Μαρία Μεταξά